თელავის ი. გოგებაშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სალექციო კურსის სასწავლო გეგმა (სილაბუსი)

შედარებითი მითოლოგია

სასწავლო კურსის კოდი: H.1.L.26.

ლექტორი: ქართული ფილოლოგიის კათედრა. ასოცირებული პროფესორი

ნინო სოზაშვილი

საკონტაქტი ტელეფონი: 7 34 92 899 98 53 03

e-mail: ninosozashvili@gmail.com

კრედიტების რაოდენობა: 5 (ხუთი) ECTS კრედიტი. ხანგრძლივობა: 15 კვირა – 125 საათი. ა) სააუდიტორიაო – 45 სთ. (ლექცია – 30, პრაქტიკული – 15); ბ) დამოუკიდებელი – 80. კვირაში ჩატარდება 3 სააუდიტორიო შეხვედრა.

სალექციო კურსის სტატუსი: სავალდებულო. კურსი ისწავლება ბაკალავრიატის ქართული ლიტერატურის დამატებით (minor) სპეციალობაზე, (V სემესტრი).

სალექციო კურსის მიზანია: სტუდენტებს შეასწავლოს მითის, როგორც კულტურულ-სოციოლოგიური ფენომენის არსი; მიღებულ ცოდნაზე დაყრდნობით შეასწავლოს მსოფლიოს ხალხთა მითოლოგიის ძირითადი მიმართულებები, მათი მსგავსებები და განსხვავებები; სალექციო კურსის ფარგლებში სტუდენტები შეისწავლიან ასევე ქართულ მითოლოგიას და მის ძირეულ კავშირებს, როგორც ბერძნულ, ასევე ახლო აღმოსავლეთის მითოლოგიასთან.

სასწავლო კურსზე დაშვების წინაპირობები: სასწავლო კურსს შესწავლის წინაპირობები არ გააჩნია.

სასწავლო კურსის შედეგი: კურსის გავლის შემდეგ სტუდენტს ქნება კარგი ცოდნა საგანში და შესაბამისად, გარკვეული იქნება ისეთ რთულ სფეროში, როგორიცაა სხვადასხვა ხალხების მითოლოგიის ძირითადი მიმართულებები, მათი მსგავსებები და განსხვავებები; ექნება წარმოდგენა ანტიკური ქვეყნების, ქართული მითოლოგიის კავშირებზე, როგორც ბერძნულ, ასევე ახლო აღმოსავლეთის მითოლოგიასთან.

ცოდნა და გაცნობიერება	ესმის მითოლოგიის ასპექტების რაობა; იცნობს ხალხური სიტყვიერების ამ ჟანრის ძირითად კონცეფციებს.	აქვს ღრმა და საფუძვლიანი ცოდნა შედარებით მითოლოგიაში. დაუფლებულია მითოლოგიასთან დაკავშირებული თემატიკის მოპოვება-დამუშავებას, ამოცანების დასმის და მათი გადაჭრის მეთოდებს.
ცოდნის პრაქტიკაში გამოყენების უნარი	შეუძლია მითოლოგიასთან დაკავშირებული დისციპლინების პრობლემების შეფასება, ანალიზი; შეუძლია პრობლემების გადაწყვეტის გზების დაგეგმვა, მათი გადაჭრის ახალი გზების შემუშავება.	ხელმძღვანელის მითითებით შეუძლია მითოლოგიასთან დაკავშირებული დისციპლინების პირველწყაროების მოპოვება-დამუშავება, ანალიზი.
დასკვნის უნარი	შეუძლია ხელმძღვანელის მითითების გათვალიწინებებთ სამუშაო პროცესში გამოვლენილი მარტივი პრობლემების ამოცნობა.	გააჩნია ანალიზისა და სინთზის უნარი; შემქმედებითი ძიების უნარი; შეუძლია განჭვრიტოს დასკვნის მოსალოდნელი შედეგები.
სწავლის უნარი	პროგრამის დასრულების შემდეგ სტუდენტს განვითარებული აქვს სწავლის შეძენის უნარი და შეუძლია სწავლა გააგრძელოს სამაგისტრო საფეხურზე; შეუძლია სხვისი ხელმძღვანელობით სწავლა.	ხელმძღვანელის უშუალო დახმარებით შეუძლია ახალი ინფორმაციის მოძიება და საკუთარი პროფესიული დონის გაღრმავება. ასევე შეუძლია სწავლა გამოცდილი სპეციალისტების პრაქტიქულ მაგალითებზე დაყრდნობით.
ღირებულებები	იცნობს ქართული და მსოფლიოს სხვა ხალხთა მითოლოგიების დამახასიათებელ ღირებულებებს.	იხილავს და აანალიზებს მითოლოგიასთამ და ზოგადად ფოლკლორთან დაკავშირებული დისციპლინების მიერ დასმულ საკითხებს. ითვალისწინებს და პატივს სცემს მეცნიართა აზრს.

სალექციო კურსის შინაარსი კვირების მიხედვით

I კვირა.

ლექცია #1 - მითი და მითოლოგიური აზროვნება(2სთ)

სემინარი #1 (1სთ)- მითი, ზღაპარი, ლეგენდა, თქმულება.

ლიტერატურა: 1, გვ. 7-26;

II კვირა.

ლექცია #2 -მითოლოგიური ქრონოლოგია და მითთა კლასიფიკაცია(2სთ)

სემინარი #2 (1სთ)- მითის მეცნიერული შესწავლის ისტორია ანტიკურობიდან XIX საუკუნის ჩათვლით.

ლიტერატურა: 1, გვ. 27-47;

III კვირა.

ლექცია #3 - მითის უმთავრესი თანამედროვე თეორიები(2სთ)

სემინარი #3 (1სთ) - რიტუალიზმიდან ფუნქციონალიზმამდე, სიღრმის ფსიქოლოგია, სოციოლოგიური სკოლა და სტრუქტურალიზმის წინამორბედები, სტრუქტურალიზმი, სხვა თანამედროვე თეორიები.

ლიტერატურა: 1, გვ. 47-117 ;

IV კვირა.

ლექცია #4 - მითები ძველ ხმელთაშუაზღვისპირეთში (2სთ)

სემინარი #4 (1სთ). - უძველესი ხმელთაშუაზღვისპირა ხალხების კულტი, რელიგია, მითი, დღესასწაული.

ლიტერატურა: 1, გვ. 118-197;

V კვირა.

ლექცია #5 - ბერძნული მითები - ქაოსი თუ წესრიგი (1სთ)

სემინარი #5 (1სთ) - ბერძნული მითოლოგიის გენიალოგიური ცხრილები; ბერძნული მითოლოგია და მსოფლიო კულტურა.

ლიტერატურა: 1, გვ. 156-187;

VI კვირა.

ლექცია #6 - მითიური ხალხები(2სთ)

სემინარი #6 (1სთ) - ჰიპერბორელები, არიმასპები და გრიფები, კიკლოპები, ეთიოპელები, ამაძონები. ამაძონთა სამეფო, ამაძონთა ბრძოლები. მირინა, ჰიპოლიტე, ანტიოპე, ამაძონები ათენში, პენთესილეა, ფეაკები.

ლიტერატურა: 2, გვ. 24-48;

VII კვირა

ლექცია #7 - ქართულ-ბერძნული მითოლოგიური ძიებანი (1სთ)

სემინარი #7 (1სთ) - მოჯადოებული ადამიანები ,,ოდისეაში", ,,არგონავტების ლაშქრობასა" და ქართულ ზღაპრებში. ბერძნული პოლიფემისა და ქარტული ცალთვალას სიუჯეტთა ურთიერთობისათვის.

ლიტერატურა: 3, გვ. 2-41;

VIII კვირა

ლექცია #8 - ბერძნული პრომეთეს მითისა და კავკასიონის ქედზე ამირანის კოლხურ-იბერიული თქმულების ურთიერთიერთობის პრობლემისათვის(2სთ)

სემინარი #8 (1სთ) - პრომეთეს მითის ერთი მოტივი ქართულ და მსოფლიო ფოლკლორში. ბერძენი მწერლები ამირან-პრომეთეს შესახებ,

ლიტერატურა: 3, გვ. 75-139;

IX კვირა

ლექცია #9 - დემეტრეს წმინდა მუხა(2სთ)

სემინარი #9 (1სთ) - მუხის კულტის პარალელები ქართულ და ბერძნულ მითოლოგიაში.

ლიტერატურა: 3, გვ. 142-50;

X კვირა

ლექცია #10 - მიჯაჭვული ამირანი(გმირის იდეალი)(2სთ)

სემინარი #10 (1სთ)- ხალხური თქმულების ჩანაწერები; ამირანის თქმულების გავრცელება; ამირანიანის კვლევის ისტორიისათვის.

ლიტერატურა: 3, გვ. 95-105;

XI კვირა

ლექცია #11 - ამირანიანი და ნივთიერი კულტურის ძეგლები(2სთ)

სემინარი #11 (1სთ)- ნადირობის რიტუალური სიუჟეტი თრიალეთურ ვერცხლის თასზე; ამირანის ეპოსის გამოხატულება სამთავროს ბრინჯაოს სარტყელზე. ამირანის თქმულების გამოხატულება სტეფანწმინდის პლასტიკურ ძეგლებზე. მეგალითური კულტურის ძეგლებზე ეპიკური პერსონაჟების გამოხატულებათა საკითხისათვის.

ლიტერატურა: 3, გვ. 140-176;

XII კვირა

ლექცია #12 - ამირანის ორეულები(2სთ)

სემინარი #12 (1სთ) - ორეულის ცნება. Aმირანის ბერძნული ორეული.

ლიტერატურა: 3, გვ. 177-185;

XIII კვირა

ლექცია #13 - არგონავტიკა(2სთ)

სემინარი #13 (1სთ)- აპოლონიოსის ,,არგონავტიკა“; ,,არგონავტიკის“ წყაროები; ცნობები საქართველოს შესახებ; ,,არგონავტიკა“, დიდი კოლხურ-ელინური ეპოსი.

ლიტერატურა: 3, გვ. 186-203;

XIV კვირა

ლექცია #14 _ მაქსიმე აღმსარებელი VII-VIII სს. ქართულ ლეგენდებში(2სთ)

სემინარი #14 (1სთ) - გადმოცემები მაქსიმე აღმსარებელზე.

ლიტერატურა: 3, გვ. 62-74;

XV კვირა

ლექცია #15 - ახალი მითოლოგიები(1სთ)

სემინარი #15 (1სთ)- მითები ყოვედღიურ ცხოვრებაში და საზოგადოება

ლიტერატურა: 1, გვ. 317-324;

სწავლებისა და სწავლის მეთოდები: გათვალისწინებულია სწავლების შემდეგი მეთოდების გამოყენება: ლექცია, სემინარი(პარაქტიკული სამუშაო), წერითი და ზეპირი გამოკითხვა, კოლოკვიუმი, პრეზენტაცია. სემინარული მუშაობა გულისხმობს თითოეული სტუდენტის მიერ სასემინარო მასალის ინდივიდუალურად დამუშავებას, მის პრეზენტაციას და ასევე სტუდენტის აქტიურ მონაწილეობას სასემინარო თემის განხილვის პროცესში. იგი მიზნად ისახავს ხელი შეუწყოს სტუდენტის მიერ ისეთი საკითხების ათვისებას, რომელთა გავლა სათანადო სიღრმით ვერ ხერხდება სწავლების ლექციური ფორმის დროს.

სტუდენტთა ცოდნის შეფასების სისტემა და კრიტერიუმები:

სტუდენტთა ცოდნის შეფასება მოხდება შემდეგი აუცილებელი კომპონენტების გათვალისწინებით: შუალედური შეფასებები და დასკვნითი გამოცდა. ამ კომპონენტების ქულათა ჯამი შეადგენს მაქსიმუმ 100 ქულას. მათი თანაფარდობა განისაზღვრება შემდეგი მოთხოვნების დაცვით:

ა) შუალედური შეფასებები – მაქსიმუმ 60 ქულა;

ბ) დასკვნითი გამოცდა – მაქსიმუმ 40 ქულა.

შუალედური შეფასებები განისაზღვრება შემდეგი სამი აუცილებელი კომპონენტის დაცვით:

1) მაქსიმუმ 30 ქულა (2 x 15 ქულა);

2) მაქსიმუმ 20 ქულა (4 x 5 ქულა);

3) მაქსიმუმ 10 ქულა.

შუალედური შეფასებების თითოეული კომპონენტი შეფასდება ერთი სახის შეფასებით. დაუშვებელია, მაგალითად, მეორე კომპონენტის 20 ქულიდან სტუდენტი 10 ქულით შეფასდეს საშინაო დავალების შესრულებით, ხოლო მეორე 10 ქულით – სემინარზე გამოსვლით.

შუალედური შეფასებების პირველი კომპონენტი შეფასდება წერითი ფორმით ორჯერადად, სასწავლო კურსის სილაბუსში გათვალისწინებული მასალის

ორ ნაწილად გამოკითხვით. აღნიშნული კომპონენტი შეიძლება შეფასდეს შუალედური წერით, საკონტროლო წერით, ტესტირებით და სხვა.

შუალედური შეფასებების მეორე კომპონენტი შეფასდება ოთხჯერადად, წერითი ფორმით და/ან ზეპირი გამოკითხვით. აღნიშნული კომპონენტი შეიძლება შეფასდეს აქტივობებით სასემინარო ან პრაქტიკულ მეცადინეობებზე, წერითი და/ან ზეპირი საშინაო დავალებებით, ლაბორატორიული სამუშაობებით და სხვა.

შუალედური შეფასებების პირველი კომპონენტის პირველი შეფასება – მაქსიმუმ 15 ქულა და მეორე კომპონენტის პირველი და მეორე შეფასება – მაქსიმუმ 10 ქულა (2 x 5 ქულა) დაიწერება არა უგვიანეს შესაბამისი სემესტრის მე-8 კვირისა და შეფასების თარიღთან ერთად დაფიქსირდება შუალედური შეფასებების უწყისში მათი გამოცხადებიდან არა უგვიანეს 3 სამუშაო დღისა და გადაეცემა შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატს.

შუალედური შეფასებების მესამე კომპონენტი შეფასდება ერთჯერადად, წერითი ფორმით და/ან ზეპირი გამოკითხვით. აღნიშნული კომპონენტი შეფასდება პრეზენტაციაზე მოხსენებით, რეფერატის წარდგენით და სხვა.

პრეზენტაციით ან რეფერატით შეფასების შემთხვევაში, სემესტრის დასაწყისში შედგება სტუდენტთა პრეზენტაციების ან რეფერატების ცხრილი, რომელიც აუცილებლად წინასწარ შეთანხმდება სტუდენტებთან. შეთავაზებული თემატიკიდან სტუდენტი თავად ირჩევს პრეზენტაციის ან რეფერატის თემას. მათი შეფასება განისაზღვრება შემდეგი კომპონენტების დაცვით:

1) თემის გასაგებად წარმოდგენა – მაქსიმუმ 4 ქულით;

3) დასმულ კითხვებზე პასუხის გაცემა – მაქსიმუმ 4 ქულით;

4) ვიზუალური საშუალებების გამოყენება – მაქსიმუმ 2 ქულით.

შუალედურ შეფასებებში სტუდენტის მიერ მიღებული ქულები გამოცხადდება არა უგვიანეს მათი ჩატარებიდან 3 სამუშაო დღისა. ქულები გამოცხადების დღესვე გადაეცემა შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატს.

სტუდენტს უფლება აქვს იმავე დღეს გააპროტესტოს შუალედურ შეფასებებში მიღებული ქულა ფაკულტეტის დეკანის სახელზე დაწერილი განცხადებით. ფაკულტეტზე შექმნილი კომისია, რომლის შემადგენლობაშიც აუცილებლად შედის ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი, არგუმენტირებულ პასუხს იძლევა არაუგვიანეს ერთი კვირისა.

დასკვნით გამოცდაზე გასვლის უფლება მიეცემა სტუდენტს, რომელსაც შუალედური შეფასებების მაქსიმალური 60 ქულიდან უგროვდება მინიმუმ 11 ქულა, ხოლო თუ სტუდენტს შუალედურ შეფასებებში უგროვდება მინიმუმ 51 ქულა, მაშინ ის თვითონ გადაწყვეტს დასკვნით გამოცდაზე გასვლის საკითხს, რის შესახებაც დროულად აცნობოს შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატს.

დასკვნითი გამოცდა ჩატარდება წერითი ფორმით და/ან ზეპირი გამოკითხვით, ხოლო შედეგები გამოცხადდება არა უგვიანეს 3 სამუშაო დღისა. გამოცდის შედეგები გამოცხადებისთანავე დაფიქსირდება უწყისში და გადაეცემა შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატს.

სტუდენტს უფლება აქვს ნიშნის გამოცხადების დღესვე გააპროტესტოს დასკვნით გამოცდაში მიღებული ქულა ფაკულტეტის დეკანის სახელზე დაწერილი განცხადებით. ფაკულტეტზე შექმნილმა სააპელაციო კომისიამ, რომლის შემადგენლობაშიც შევლენ საგნის ლექტორი, ფაკულტეტის დეკანი, ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი და შესაბამისი სპეციალობის რამდენიმე წარმომადგენელი, განიხილოს სტუდენტის ნაწერი და გამოკითხოს სტუდენტი. კომისიას უფლება აქვს გააუქმოს ნიშანი და თავიდან შეაფასოს სტუდენტი ხმათა უმრავლესობით, რისთვისაც შედგება შესაბამისი ოქმი, რომელიც დაერთვება უწყისს.

შუალედური შეფასებებისა და დასკვნითი გამოცდის კრიტერიუმები, შეფასების ფორმები და ჩატარების სავარაუდო თარიღები დეტალურად გაიწერება სასწავლო კურსის სილაბუსში, იქნება გამჭვირვალე და სტუდენტებისათვის

გასაგები. რომელიმე თარიღის ცვლილების შემთხვევაში სტუდენტებს წინასწარ მიეწოდებათ ინფორმაცია.

დასკვნითი გამოცდა ჩატარდება წერითი ფორმით და/ან ზეპირი გამოკითხვით, ხოლო შედეგები გამოცხადდება არა უგვიანეს 3 სამუშაო დღისა. გამოცდის შედეგები გამოცხადებისთანავე დაფიქსირდება უწყისში და გადაეცემა შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატს.

საკრედიტო შეფასებათა სისტემა უშვებს ხუთი სახის დადებით შეფასებას:

. 91-100 ქულა : A (ფრიადი)

. 81-90 ქულა: B (ძალიან კარგი)

. 71-80 ქულა: C (კარგი)

. 61-70 ქულა: D (დამაკმაყოფილებელი)

. 51-60 ქულა: E (საკმარისი)

არსებობს ორი ტიპის უარყოფითი შეფასება:

. 41-50 ქულა: FX (ვერ ჩააბარა), რაც ნიშნავს, რომ სტუდენტს კრედიტის მისაღებად მეტი მუშაობა სჭირდება და უფლება აქვს მაქსიმუმ ერთი თვის ვადში დამატებითი მუშაობის შედეგად გადააბაროს მხოლოდ დასკვნითი გამოცდა. ასეთ შემთხვევაში მის საბოლოო შეფასებაში გათვალისწინებული იქნება შეფასების სხვა კომპონენტებში მის მიერ სემესტრის განმავლობაში დაგროვილი ქულათა ჯამიც.

. 40 და ნაკლები ქულა - F (ჩაიჭრა). ამ შემთხვევაში სტუდენტს მნიშვნელოვანი სამუშაო აქვს ჩასატარებელი, ანუ საგანი ახლიდან აქვს შესასწავლი. სტუდენტი რეგისტრირდება სგანზე, რაზეც დგება ინდივიდუალური ცხრილი საგნის ასათვისებლად. სტუდენტს დამატებით გამოცდაზე გასვლის უფლება აქვს იმავე სემესტრში. დასკვნით და შესაბამის დამატებით გამოცდას შორის შუალედი უნდა იყოს არა ნაკლებ 10 დღისა.

ძირითადი ლიტერატურა:

1. გორდეზიანი, რ.(2005). მითების სიბრძნე. გამომცემლობა ,,დიოგენე“. (ქართული ფილოლოგიის კათედრის ბიბლიოთეკა)

2. ცანავა, რ.(2003). ბერძნული მითების სამყარო. გამომცემლობა ,,ლოგოსი“. (ქართული ფილოლოგიის კათედრის ბიბლიოთეკა)

3. სოზაშვილი, ნ. (2003). ბერძნული და ქართული მითოლოგიის ურთიერთობათა საკითხები. (რიდერი)

დამატებითი ლიტერატურა:

გორდეზიანი, რ.(2005). ბერძნული მითების სამყარო. ათტომეული. გამომცემლობა ,,დიოგენე“. (ქართული ფილოლოგიის კათედრის ბიბლიოთეკა)

სტუდენტებს პერიოდულად მიეთითებათ უახლესი კვლევები სამეცნიერო ჟურნალებიდან, როგორც დამატებითი ლიტერატურა.

წარმატებას გისურვებთ!